

Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIII koosseisu VI istungjärgul (1.07.-31.12.2017)

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Toomas Vitsut (Keskerakonna fraktsioon)

Aseesimees: Jaak Madison (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Monika Haukanõmm (Eesti Vabaerakonna fraktsioon)

Tiina Kangro (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, alates 12.09)

Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tarmo Kruusimäe (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Marko Mihkelson (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, alates 11.09. lahkus fraktsioonist)

Marianne Mikko (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Andrei Novikov (Eesti Keskerakonna fraktsioon, kuni 9.11)

Liisa Oviir (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Kalle Palling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Martin Repinski (Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 13.11)

Taavi Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tiit Terik (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Istungite arv

Ajavahemikus 1. juuli kuni 31. detsember 2017. a toimus **22** Euroopa Liidu asjade komisjoni istungit, millest kaks olid ühisistungid väliskomisjoniga. Ühisistungitel arutati järgmiseid päevakorrapunkte:

- 1) Ülevaade 19.-20. oktoobril 2017. a toimuvast Euroopa Ülemkogu istungist (16.10);
- 2) Ülevaade 14.-15. detsembril 2017. a toimuvast Euroopa Ülemkogu istungist (11.12).

Eesti Euroopa Liidu (EL) Nõukogu eesistumise ajal ei toimunud ühtegi ELi asjade komisjoni avalikku istungit.

ELi algatused

ELi asjade komisjon (ELAK) määrati Riigikogu VI istungjärgul **3** ELi algatuse juhtivkomisjoniks. Omal algatusel käsitles ELAK täiendavalt ka **2** teemalehte. Teemalehed koostas valitsus ELi Nõukogu läbirääkimiste juhtimiseks. Täpsemalt olid eesistumise ajal ELAKi töölaual järgmised ELi algatused:

- 1) ELi eelarveraamistik (3.07);
- 2) ELi ühtse digivärava ettepanek (18.09);
- 3) Schengeni piirieskirjade muutmise ettepanek (9.10);
- 4) ELi kodaniku algatus (17.11);
- 5) Euroopa majandus- ja rahaliidu (EMU) tuleviku aruteludokument (30.11).

Analüüsitava perioodil ei esitanud ELAK ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega.

Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas ELAK **46** ELi tasandi ministrite kohtumise materjaliga. Nendest kohtumistest **4** puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega. Ülejäänud ministrite kohtumistest **31** olid ELi Nõukogu ametlikud istungid ja **11** mitteametlikud kohtumised. ELAK võttis valitsuse esitatud informatsiooni teadmiseks. Sellega ELAK respektis valitsuse ELi eesistumisest tulenevat kohustust hoida läbirääkimiste juhina erapooletut positsiooni.

Seoses Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu ametlike ning mitteametlike kohtumistega olid ELAKisse kutsutud ministrid. **Ministrite osaluse protsent oli 84.**

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osales (korda)	Osalus (%)
Peaminister Jüri Ratas *	3	3	100
Välisminister Sven Mikser	6	3	50
Majandus- ja taristuminister Kadri Simson	4	4	100
Rahandusminister Toomas Tõniste	4	3	75
Siseminister Andres Anvelt	4	4	100
Justiitsminister Urmas Reinsalu	3	2	67
Keskkonnaminister Siim Kiisler	4	3	75
Maaeluminister Tarmo Tamm	5	5	100
Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski	3	3	100
Sotsiaalkaitseminister Kaia Iva	2	2	100
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps	3	3	100
Kultuuriminister Indrek Saar	1	1	100
Kaitseminister Jüri Luik	2	0	0
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo**	7	6	86
Riigihalduse minister Jaak Aab	1	1	100
Eesti eriesindaja ELi juures Matti Maasikas	4	4	100
Kokku	56	47	84

* Göteborgi sotsiaaltippkohtumisest kutsuti ülevaadet andma Riigikantselei ELi Sekretariaadi asedirektor

** ELi digiministrite kohtumisest kutsuti ülevaadet andma MKMi asekancler

Arutelu täiskogus

5. detsembril toimus iga-aastane ELi teemaline arutelu Riigikogu täiskogus. Arutelu algas peaministri ülevaatega valitsuse tööst ELi Nõukogu eesistujana. ELAKi liikmetest osalesid debatis lisaks komisjoni esimees Toomas Vitsutile fraktsioonide poolsete ettekannetega Marianne Mikko, Kalle Palling, Monika Haukanõmm ja Jaak Madison.

Eesti ELi eesistumise parlamentaarne mõõde

9.-10. juulil toimus ELAKi esimehe juhtimisel ELi liikmesriikide ELi asjade komisjonide esimeeste kohtumine (COSAC), mille raames tutvustas peaminister Jüri Ratas Eesti ELi Nõukogu eesistumise programmi ja vastas rahvusparlamentide ning Euroopa Parlamendi poliitikute küsimustele. Kohtumisel arutati ka idufirmade arengu üle ehk otsiti vastust küsimusele, mida peaks ELi tasandil tegema, et ELi idufirmadest saaksid kasvufirmad.

26.-28. novembril toimus ELAKi juhtimisel COSACi täiskogu istung, kus keskenduti ELi tulevikule, rahvusparlamentide rollile, rände välismõõtmele, ELi julgeolekuküsimustele ja

digitaalse ühtse turu arengule. COSACi täiskogu raames võeti vastu rahvusparlamentide ühisseisukoht nimetatud teemadel ja järeldused COSACi edasise töö ning rahvusparlamentide esindamise kohta. Kokku võõrustas ELAK Tallinnas eesistumise ajal ligi 500 ELi liikmesriikide ja kandidaatriikide parlamendisaadikut ning ametnikku.

COSACi ettevalmistusega seotud küsimusi käsitleti komisjoni istungil vaadeldaval perioodil 7 korral, sealhulgas arutati pikemalt ka Euroopa Komisjoni algatust subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma loomise kohta. ELAK nimetas Riigikogu esindama antud rakkerühma T. Vitsuti ja tema asendajana J. Madisoni.

Parlamentaarsed kuulamised

ELAKis toimus 6 parlamentaarset kuulamist:

- 1) Ülevaade ELi ja Ühendkuningriigi vahelistest läbirääkimistest Ühendkuningriigi EList välja astumiseks (21.7);
- 2) Ülevaade andmete vabast liikumisest (11.9);
- 3) Ülevaade olukorrast Kataloonias (6.10);
- 4) Ülevaade Euroopa Komisjoni 27.09. esitatud rände- ja varjupaigapoliitika ettepanekutest (9.10);
- 5) Eesti ELi Nõukogu eesistumise vaheülevaade (16.10);
- 6) Ülevaade Saksamaa sisepoliitikast, kuu aega pärast valimisi (23.10).

Komisjoni välistegevus

ELAKi visiidid ja välislähetused:

- 1) 2.-3.10. ELAKi esimehe T. Vitsuti lähetus Leetu kolme Balti ja Poola ELAKi esimeeste kohtumisele;
- 2) 11.10. ELAKi aseesimehe J. Madisoni lähetus Belgiasse, Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni arutelule ELi tulevikust.

ELAKi ja esimehe väliskülalised:

- 1) 6.07. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Montenegro ELi integratsiooniminister Aleksandar Andrija Pejoviciga;
- 2) 6.07. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Serbia pealäbirääkija Prof. Tanja Miševićiga;
- 3) 9.07. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Gruusia parlamendi Euroopa integratsiooni komisjoni esinaise Tamar Khulordavaga;
- 4) 7.09. kohtusid ELAKi esimees T. Vitsut ja ELAKi liige O. Loone Itaalia asevälisminister Vincenzo Amendolaga;
- 5) 12.09. kohtusid ELAKi, rahanduskomisjoni ja riigieelarvekontrolli komisjoni liikmed Euroopa Kontrollikoja president Klaus-Heiner Lehne ja liikme Juhan Partsiga;
- 6) 21.09. kohtus ELAK Euroopa Komisjoni energeetikavolinik Maroš Šefčovičiga;
- 7) 21.09. kohtusid ELAKi liikmed J. Madison, K. Pentus-Rosimannus ja T. Terik ELi Nõukogu üldasjade töögrupi liikmetega;
- 8) 25.09. kohtusid ELAKi liikmed Euroopa Parlamendi saadiku Tunne Kelamiga;
- 9) 26.09. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Prantsusmaa Diplomaatide Kooli õpilastega;
- 10) 3.10. kohtus ELAKi liige M. Mikko Bulgaaria ajakirjanikega;
- 11) 6.10. kohtusid ELAKi esimees T. Vitsut ja liige Keit Pentus-Rosimannus Itaalia parlamendirühmaga „Euroopa Ravimiamet Milaanosse“ toetuseks;
- 12) 23.10. kohtusid ELAKi liikmed Rootsi ELAKi delegatsiooniga;
- 13) 25.10. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Serbia suursaadik Saša Obradovićiga;
- 14) 26.10. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Moldova parlamendiliikme, EURONESTi Parlamentaarse Assamblee aseesimehe Marian Lupuga;

- 15) 31.10. kohtusid ELAKi esimees T. Vitsut ja liige A. Sõerd Euroopa Komisjoni rahandusvolinik Günther Oettingeriga;
- 16) 3.11. kohtusid ELAKi liikmed T. Vitsut, J. Madison ja K. Palling Austria parlamendi ülemkoja presidendi Edgar Mayeriga;
- 17) 28.11. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Prantsusmaa Rahvussamblis ELAKi delegatsiooniga;
- 18) 4.12. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Makedoonia asepeaministri Bujar Asmaniga.

Koostasid:

ELAKi sekretariaadist Piret Valler ja Külli Kapper, 29.12.2017